

ИНСТРУКЦИИ ЗА ДЕПОЗИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ НАУЧНА ДЕЙНОСТ В НАЦИОНАЛНОТО ХРАНИЛИЩЕ ЗА ОТВОРЕН ДОСТЪП ДО НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Хранилището за отворен достъп до научна информация има за цел да осигурява видимост и достъп до публикации с висока научна стойност. В общия случай това са публикации, преминали научно рецензиране и одобрени за публикуване или вече публикувани (accepted manuscripts, published versions), които са създадени от учени. Материали, създадени от студенти по време на обучението им, като дипломни и курсови работи, не попадат в обхвата на националното хранилище.
2. Хранилището е мултидисциплинарно и позволява качване на публикации и научни резултати от всички научни области.
3. За да публикувате, е необходимо да сте влезли в своя потребителски профил. Може да започнете процеса по качване на публикация чрез бутона „Добави нова публикация“ от секция „Публикуване“.
4. При попълване на метаданните за публикацията следвайте стъпките и указанията в съответните секции и полета. Задължителните метаданни са отбелязани със „*“ в секциите, обозначени като „задължителни“.

Ако сте разпънали секция от типа „Задължително, ако е приложимо“, „Препоръчително“ и/или „По избор“, но решите, че тези метаданни не са приложими за Вашата публикация, трябва да изтриете съответните полета с бутона „Премахни“.

В случай че системата не позволява да продължите напред, проверете:

- дали не сте пропуснали да попълните поле обозначено със „*“ в секция от типа „задължително“ – след като допълните пропуснатото поле ще може да продължите напред;

- дали не сте пропуснали да попълните разпънато поле обозначено със „*“ от типа „задължително, ако е приложимо“, „препоръчително“ и/или „по избор“ – може да го попълните или да го изтриете с бутона „Премахни“, след което ще може да продължите напред.
5. При депозиране на ресурс се посочват като минимум тип на ресурса, автор и заглавие, дата на публикуване, идентификатор на ресурса и права за достъп. Силно препоръчително е да бъдат попълнени възможно най-подробни метаданни за ресурса, включително описание, източник на финансиране, ключови думи, издател, цитиране (къде е публикуван ресурсът), лиценз. Всички полета и съответните метаданни за попълване в тях са създадени в съответствие с OpenAIRE Guidelines for literature Repository Managers v4.0.0, достъпни [тук](#). На посочения електронен адрес може да откриете допълнителна информация за стойностите, които могат да бъдат попълвани във всяко едно поле, както и разяснения за тях. Полетата са посочени в сивото каре в ляво с наименованията им на английски език.

При попълване на полетата имайте предвид следното:

- 5.1. Освен основното **заглавие**, може да добавите преведено заглавие, подзаглавие и алтернативно заглавие. При преглед на публикацията Ви през портала, тези заглавията ще се визуализират по реда, по който сте ги въвели.
- 5.2. **„Автор“** е физическото лице, което е създадо на публикацията. Препоръчително е посочването на личен идентификатор на автора (например ORCID). Идентификаторът осигурява по-голяма видимост и по-сигурна връзка между автора и научната му дейност и предотвратява обърквания при дублиране на имена на автори.
- При съавторство се посочват всички автори на публикацията. Имената на авторите на публикация се изписват на един и същи език, т.е. изписването на името трябва да бъде само на кирилица, само на латиница и т.н.
- 5.3. **„Участници“** са физически лица или организации, които са участвали в научноизследователската дейност, в резултат на която е създаден ресурсът (например ръководител и координатор на проект, научен

ръководител, редактор). Да не се бърка с автор, издател или финансираща организация.

- 5.4. **Идентификаторът** на публикацията осигурява постоянна, непроменяща се с времето препратка към стабилен в дългосрочен план ресурс. Най-широко използвани са уникални идентификатори като DOI и Handle. В случай че вече имате назначен идентификатор за дадена публикация, може да го посочите. Важно е да обозначите и типа идентификатор. Ако нямате предварително назначен идентификатор (т.е. публикувате ресурса за първи път в националното хранилище), такъв ще ви бъде назначен служебно от хранилището след одобряване на ресурса за публикуване.
- 5.5. При попълване на **„Дата на публикуване“** се посочва годината на първото публикуване или датата, на която ресурсът е станал достъпен за първи път. По избор може да се попълни ден и месец на публикуване.
- 5.6. Една от основните цели на хранилището е да осигури възможност за публикуване и достъп до научни резултати от **публично финансирани изследвания**. При депозиране на такива резултати следва да посочите като минимум наименованието на финансиращата организация и номера на договора/ проекта за финансиране.
- 5.7. Имате възможност и да посочите **версията на ресурса** в процеса на публикуване – дали е приет за публикуване, вече публикуван, непубликуван.
- 5.8. Препоръчително е всяка **ключова дума** да се попълва в отделно поле, с бутона „Добави“, освен когато думите не могат да бъдат разделени смислово (напр. утвърдени изрази и словосъчетания).
6. От съществено значение е посочването на **правата за достъп и лиценза за използване** на публикацията. Препоръчително е публикуване с отворен достъп и лиценз Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY), които осигуряват максимална ползност на достъпа до научна информация.

Ресурсите, които са в **ембаргов период**, могат да се депозират по всяко време, но няма да бъдат публично достъпни до изтичане на периода на

ембаргото. Поради това е необходимо да посочите началната и крайната дата на ембарго периода.

Ограниченият достъп дава право на достъп до публикацията само на потребители, определени от автора.

При избор на **достъп само до метаданните** на публикацията, трети лица имат достъп до метаданните, но не и до пълния текст на публикацията.

7. Прикачете файла с научната публикация и приложенията към него, ако има такива, с бутона „Добави“.

Допустимият формат на файловете е: .pdf, .docx, .doc, .txt., .jpg, .png, .tiff, .xlsx, .xlx.

Избраният лиценз в предишната стъпка е приложим за всички файлове, които прикачите. В случай че към отделните файлове са приложими различни лицензи, всеки файл се качва като отделна нова публикация.

8. Посочете организацията, чийто модератор ще прегледа публикацията Ви. Профилът Ви на учен може да бъде асоцииран към повече от една организация. В случай че желаете към профила Ви да бъде присъединена нова организация, моля, обърнете към администратор от тази организация или пишете на: support@bpos.bg.
9. Посочете научната област на Вашата публикация. Може да изберете повече от една област, когато става дума за резултат от интердисциплинарни изследвания.
10. След изпълнение на гореописаните стъпки, можете да запазите публикацията с попълнените от Вас метаданни в режим на „Чернова“. Имате възможност многократно да преглеждате и редактирате публикацията и да запазите направените от Вас промени чрез бутона „Запази“.
11. Когато сте уверени, че сте попълнили необходимите метаданните и сте прикачили съответните файлове, може да изпратите публикацията за преглед от модератор с бутона „Предай за одобрение“.
12. При необходимост от корекции по публикацията ще получите съобщение с указания от модератор.

13. След одобрение от модератор публикацията се включва в ресурсите на националното хранилище и става видима в Българския портал за отворена наука – <https://www.bpos.bg>.
14. Ресурсите по правило се публикуват в хранилището така, както са зададени от потребителя. Депозиращият потребител носи отговорност за интегритета и автентичността на съдържанието на депозирания ресурс.

При работа с хранилището потребителите следва да ограничават публикуването на лични данни до минимум и да прилагат мерки за псевдонимизация на данните, където е възможно. Обработването в тези случаи не следва да излиза от рамките на първоначалната цел на обработване и целите на архивирането в обществен интерес, целите на научни или исторически изследвания или за статистически цели.

15. При установена сериозна нередовност на публикацията, която не може да бъде остранена, модераторът може да откаже да публикува ресурса, за което потребителят се уведомява изрично. Примерни основания за отказ са случаи на спам, текстове, които не попадат в предметния обхват на хранилището, публикацията е от автор, който не е учен, публикуването е в нарушение на авторски права, защита на личните данни, националната сигурност и други.